

MUNKAVÁLLALÓI RÉSZVÉNYTULAJDONLÁS EURÓPÁBAN 2022-BEN

Az **Európai Szövetség a Munkavállalói Tulajdonlásért** (EFES) kiadja az új "Annual Economic Survey of Employee Share Ownership in European Countries in 2022".

Európában folytatódik a munkavállalói részvénytulajdonlás lassú eróziója. Minden jelentős mutató ezt bizonyítja. Csak három kivétel van: a munkavállalók tulajdonosi részesedésének és az általuk birtokolt tőkének a százalékos aránya, valamint a munkavállalói részvényprogrammal rendelkező vállalatok száma.

A munkavállalók részesedése 3,26%-ra és 447 milliárd euróra emelkedett 2022-ben, ami új rekordot jelent. **Nagyszerű hír azok számára, akik részesülhettek a munkavállalói részvényprogramok előnyeiből!** Ennek országnként azonban a felsővezetők rendelkeznek (1,63% és 224 milliárd 9600 emberre vetítve), míg az egyszerű alkalmazottak elmaradnak tőlük (1,63% és 223 milliárd 6,8 millió alkalmazottra vetítve). Ennek eredményeképpen tovább nő az egyensúlyhiány a felsővezetők és az egyszerű alkalmazottak részvénytulajdona között, azaz a demokratikus munkavállalói részvénytulajdon tekintetében. A tőzsdén jegyzett európai vállalatoknál az ügyvezető igazgatók részvénytulajdona ma már egyértelműen meghaladja az egyszerű alkalmazottakét, míg 15 évvel ezelőtt a vezetők tulajdonában csak 1,06% volt az egyszerű alkalmazottak 1,60%-ához képest. Egy 9600 vezetőből álló csoport (vállalatonként átlagosan négy) tulajdonában ma már több részvény van, mint az európai nagyvállalatok 34 millió alkalmazottjának tulajdonában. Ez átlagosan több mint 20 millió eurót jelent minden egyes vezetői, és 33 000 eurót minden egyes egyszerű munkavállalói részvényes esetében. Összességében az egyszerű munkavállalók részvénytulajdona jelenleg a tizenöt évvel ezelőtti szintnek felel meg.

Egyre több európai nagyvállalat hoz létre munkavállalói részvényprogramokat. 2022-ben a nagyvállalatok 95%-a rendelkezett munkavállalói részvénytulajdonnal, 88%-uk rendelkezett valamilyen programmal, míg 57%-uk rendelkezett minden munkavállalóra kiterjedő programmal, 54%-uk pedig részvényopciós programmal.

Az elmúlt év tehát ismét megerősítette azt a tényt, hogy: a munkavállalói részvénytulajdon előnyös azok számára, akik hozzáférnek ahhoz, és a vállalatok is kívánatosnak tartják.

A demokratikus munkavállalói részvénytulajdonlás azonban 2011-ben elérte csúcspontját az európai nagyvállalatoknál, és azóta folyamatosan csökken. A hanyatlás fő mutatói a következők: Az egyszerű munkavállalók részvénytulajdona csökken, ahogyan azt fentebb láttuk. A munkavállalói részvényesek száma csökken. Ez minden európai országban így van (figyelemre méltó kivételt Nagy-Britannia jelent). Csökkenés figyelhető meg azon nagyvállalatok számában is, ahol a munkavállalók jelentős részesedéssel rendelkeznek. Ráadásul az elmúlt tíz évben a munkavállalói részvénytulajdonlás demokratizálódási aránya meredeken csökkent. Ez újfent megerősíti, hogy a **munkavállalói részvénytulajdonlás veszélyben van Európában. Fokozatosan elveszíti demokratikus jellegét.**

A munkavállalói részvényesek száma tavaly ismét csökkent. Ma alacsonyabb, mint tíz évvel ezelőtt. Jelenleg 6,8 millió munkavállalói részvényes van a nagyvállalatoknál. Ha hozzáadjuk a kkv-k egymillió munkavállalói részvényesét, akkor a teljes számuk Európában mindössze 7,8 millió, szemben a 2011. évi 8,3 millióval. A munkavállalói részvényesek számának csökkenése Nagy-Britannia kivételével minden európai országot érint.

Az elmúlt tíz évben a munkavállalói részvénytulajdonlás demokratizálódási aránya meredeken csökkent. Ez Franciaországban különösen hangsúlyos. Franciaországban jelentősen nőtt a foglalkoztatás a nagyvállalatoknál, de a munkavállalói részvényesek száma nem tartott lépést ezzel. 2010-ben a tőzsdén jegyzett francia nagyvállalatoknál a munkavállalói részvényesek aránya a munkavállalók számához viszonyítva 41,5% volt. 2022-ben ez az arány csak 32%, Európában pedig mindössze 19%. Ha a demokratizálódás aránya fenntartható lett volna, akkor Franciaországban ma 3,5 millió munkavállalói részvényes lenne a nyilvántartott 2,8 millió helyett. Így a demokratizálódás tekintetében Franciaország tíz év alatt 25%-kal esett vissza.

Mi az oka ennek a csökkenésnek? Ez annak a jele, hogy a munkavállalói részvénytulajdonosi programok egyre kevésbé hatékonyak. Az őket támogató nemzeti költségvetési politikák elérték határaikat.

EURÓPAI SZÖVETSÉG A MUNKAVÁLLALÓI TULAJDONLÁSÉRT

A demokratikus munkavállalói részvénytulajdonlás előmozdítása valójában politikai döntés, és általában adókedvezményekkel támogatják. Támogatás nélkül az átlagos munkavállaló nem engedheti meg magának, hogy pénzügyileg befektessen a vállalatába. Kevés ország teszi ezt hatékonyan.

Ezzel szemben az ügyvezető igazgatók bőven rendelkeznek forrásokkal. Rosszul kalibrálták a munkavállalói részvénytulajdonlást támogató állami politikákat – ahol léteznek ilyenek –, és a vezetők visszaéltek velük? Nem, ez nem így van. Valójában megfigyelhető, hogy a felsővezetők 1,63%-os részesedésén belül a részvényopciók lehívásából és más munkavállalói részvényprogramokból származó részesedés mikroszkopikus, mindössze 0,05%-ot tesz ki.

Miért hatékonyak egyre kevésbé a munkavállalói részvényprogramok és -politikák a nagyvállalatoknál? Mert nemzeti szintűek maradnak, míg a nagyvállalatok alkalmazottai egyre inkább a hazájukon kívül telepednek le. Ez a munkahely-áthelyezés jól ismert jelensége.

Így egyre kisebb lesz azoknak a munkavállalóknak az aránya, akik részesülhetnek a programok és politikák előnyeiből. Tizenhat évvel ezelőtt az európai nagyvállalatoknál szinte még minden második munkavállaló a hazájában dolgozott, ahol részesülhettek az országuk által biztosított politikai ösztönzők előnyeiből. Ma ez csak a munkavállalók egyharmadára igaz, a másik kétharmad a hazáján kívül dolgozik.

Általánosságban a munkavállalói részvénytulajdonosi politikák tehát néhány év alatt 30%-ot veszítettek hatékonyságukból, mivel nemzeti szintűek maradtak. Ez magyarázza, hogy a közelmúltban több országban tett jogalkotási erőfeszítések (a Pacte-törvény Franciaországban, az adókedvezmények négyszeresére történő emelése Németországban) miért nem voltak jelentős hatással a nagyvállalatokon belüli munkavállalói részvénytulajdonlásra.

Ez a megfigyelés alátámasztja, **hogy Európa nem tudta előmozdítani a demokratikus munkavállalói részvénytulajdonosi politikát**, ezzel szemben azonban elégedett az ügyvezető igazgatók növekvő befolyásával.

Az új éves népszámlálás április 30-tól lesz elérhető az EFES honlapján, a <https://www.efesonline.org/> címen. A részletes kiadvány [innen tölthető le](#).

Notes to editors:

For more information please contact Marc Mathieu on +32 492 068 759.

The European Federation of Employee Share Ownership (EFES) is an international not for profit organization. EFES is the voice of employee share ownership in Europe. It was established in 1998 as the umbrella organisation of employee shareholders, companies and all persons, trade unions, experts, institutions looking to promote the development of employee share ownership in Europe.

In partnership with:

